

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚ PRAHA
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

PŘEDNÍ ZPRÁVA
VÝZKUMŮ

VÝZKUMŮ
VÝZKUMŮ

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

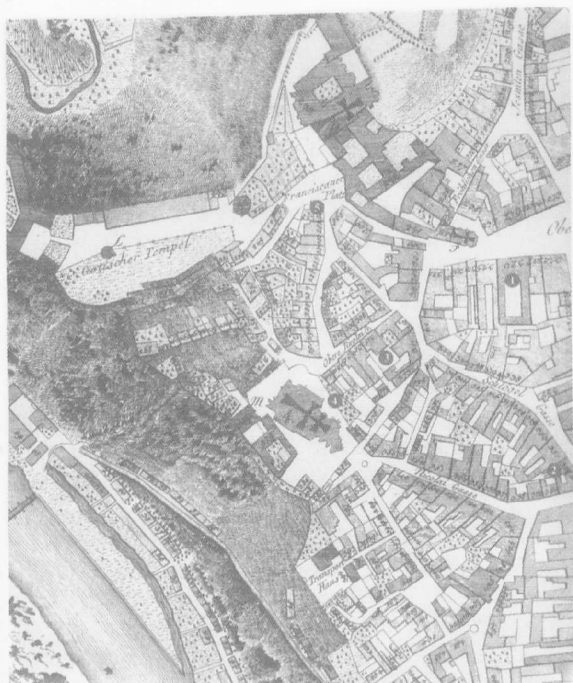
ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

Obr. 43. Znojmo. Výřez z katastrální mapy 1815 s vyznačenými místy výzkumů. 1 – Horní nám. 3 – Althanský palác, 2 – ul. Zelenářská 5, 3 – ul. Klácelova 3, 4 – ul. Klácelova 11, 5 – ul. Přemyslovců 9. Znojmo. Ausschnitt aus der Katasterplan 1815 mit Kartierung der Fundstellen. 1 – Horní Platz 3 – Althann Palast, 2 – Zelenářská Str., 5, 3 – Klácelova Str. 3, 4 – Klácelova Str. 11, 5 – Přemyslovců Str. 9.

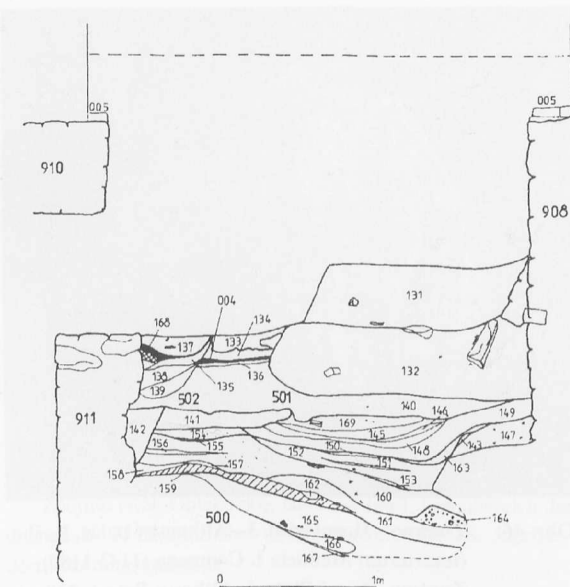
ZNOJMO (okr. Znojmo)

Horní náměstí 3 – Althanský palác. Sídliště, město. Raný středověk a novověk (11.–17. stol.). Záchraný výzkum.

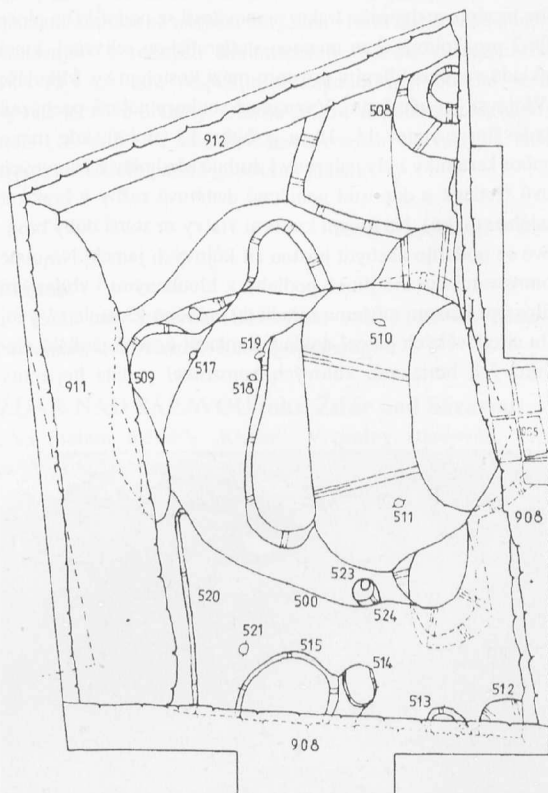
Při rekonstrukci nemovitosti se podařilo prozkoumat 30m² neporušeného archeologického terénu s 2,5 m mocnou, stratigrafickou sekvencí od starší doby bronzové po 14. století. Důležité informace byly získány především o období 11.–12. století, kdy probíhal živelný rozmach města východním směrem od znojmského hradu. Mimo rozsáhlý soubor keramiky byl z planýrkového horizontu 140 získán početný soubor drobných předmětů z barevných kovů – kování, jehla spony? a mince. Ty jsou reprezentovány především doposud neurčenou neznámou denárovou ražbou a unikátní měděnou byzantskou mincí (tetartaron), která spadá do období vlády císaře Manuela I. Comnena (1143–1180). Ve sklepních prostorech byla provedena dokumentace řady objektů zahloubených do skalního podloží, které můžeme interpretovat jako zázemí původních středověkých a renesančních domů. Ty zanikly, tak jako zjištěné objekty, v průběhu novostavby barokního paláce.

Ul. Zelenářská 5. Sídliště, město. Vrcholný středověk – novověk (14.–19. stol.). Záchraný výzkum.

Při stavebních úpravách mázhauzu byla zdokumentována severní zeď této prostory se staršími gotickými prvky a původní podlaha z křemenných valounů.

Obr. 44. Znojmo – Horní nám. 3 – Althanský palác. Půdorys místnosti č. 16 v úrovni objektů z průběhu 11. – 12. století. Znojmo, Horní Platz 3, Althann Palast. Grundriss des Raumes N.16 mit Gruben des 11.–12. Jahrhunderts.

Obr. 45. Znojmo – Horní nám. 3 – Althanský palác. Stratigrafická sekvence 11. – 14. století v místnosti č. 16. Znojmo, Horní Platz 3, Althann Palast. Schichtenabfolge des 11.–14. Jahrhunderts im Raum 16.

Obr. 46. Znojmo – Horní nám. 3 – Althanský palác. Ražba (tetarteron) Manuela I. Comnena (1143-1180). Znojmo, Horní Platz 3, Althann Palast. Münze (Tetarteron) des byzantinischen Kaisers Manuel I. Komnenos (1143-1180).

Ul. Klácelova 3. Sídliště, město. Raný středověk – novověk 11.–17. stol.)

Při předstihovém záchranném výzkumu na ploše budoucího bazénu ve dvorním traktu nemovitosti se podařilo na ploše 30m² prozkoumat 2 m mocnou stratigrafickou sekvenci, která dokládá vývoj osídlení v prostoru mezi kostelem sv. Mikuláše a Václavským náměstím. Významné soubory nálezů pocházejí především z vrstev 11.–12. a počátku 13. století, kde mimo soubor keramiky byly nalezeny i drobné předměty z barevných kovů (řetízek a doposud neurčené denárové ražby a brakteát malého střížku). Na úrovni kulturní vrstvy ze starší doby bronzové se podařilo zachytit hustou síť kůlových jamek. Násobně obnovené dusané jílové podlahy z hloubenými i vbíjenými kůlovými jámami můžeme zařadit do průběhu 13. století. Vývoj týlu středověkých parcel dokládají mladší úrovně podlah, planýrkových horizontů, kůlových konstrukcí a dále horizonty

Obr. 47. Znojmo – Klácelova ul. 3. Celkový pohled na stratigrafickou sekvenci severního a východního profilu výzkumu. Znojmo, Klácelova Strasse 3. Schichtenabfolge im Nord- und Ostprofil.

14.–15. století. Závěr osídlení reprezentuje prozkoumaná jámka s bohatými nálezy keramiky a skla.

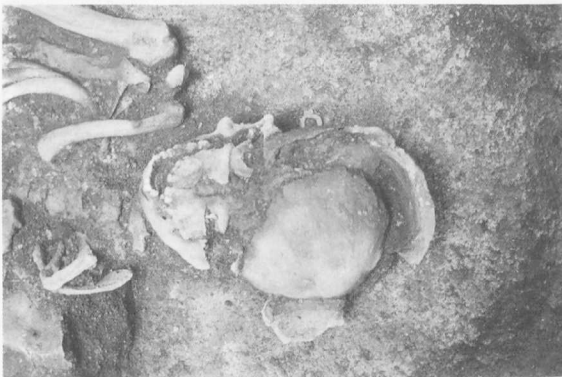
Ul. Klácelova 11. Sídliště, město, pohřebiště. Raný a vrcholný středověk (11.–13. stol.), novověk. Záchraný výzkum.

Několik metrů severně od kostela sv. Mikuláše došlo k významným objevům, které zásadně mění naše poznání o vývoji znojemské aglomerace v období 11.–13. století. Ve 3 m vysokých profilech a půdorysu výkopu, v místě asanovaného novodobého sklípku, se podařilo identifikovat 4 horizonty hrobů s celkem 80 hroby. Nejdůležitější je spodní horizont čítající na 10 hrobů, který nasedá na zbytek kulturní vrstvy a objekty ze starší doby bronzové (k. únětická). Podle tří, plošně prozkoumaných ženských hrobů s nálezy stříbrné, stříbrem plátované záušnice a bronzových záušnic s esovitou klíčkou je

Obr. 48. Znojmo – ul. Klácelova 11. Celkový pohled na stratigrafickou sekvenci hřbitova u kostela sv. Mikuláše; na dně začtštěné hroby ze závěru 11. století.

Znojmo, Klácelova Strasse 11. Gesamtansicht der Fundstätte bei der St. Nikolaus Kirche. Unten Gräber aus dem Ende des 11. Jahrhunderts

Obr. 49. Znojmo – ul. Klácelova 11. Detail hrobu H 27 se stříbrnou záušnicí. Znojmo, Klácelova Strasse 11. Grab H 27 mit silbernem Schläfenring

Obr. 50. Znojmo – ul. Klácelova 11. Stříbrná záušnice z hrobu H 27.

Znojmo, Klácelova Strasse 11. Der Schläfenring aus dem Grab H 27

můžeme datovat do období poslední třetiny 11. století. Jedná se tak o první hroby z tohoto období zjištěné na předpolí znojemského hradu. Zároveň dokládají možnou existenci sakrální stavby (rotundy) v tomto prostoru, kterou by bylo možno ztotožnit s informací ve falzu z roku 1103 a s vyobrazeními na Lutoldových mincích. Zbylé tři horizonty dokládají vývoj prostoru v období středověku a novověku.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Znojmo, Horní Platz 3, Althann Palast. Siedlung, Stadt. Frühmittelalter – Neuzeit (11. – 17. Jahrhundert) Rettungsgrabung.

Znojmo, Zelenářská Strasse 5. Stadt. Hochmittelalter – Neuzeit (14.-15., 17.- 19. Jahrhundert). Rettungsgrabung.

Znojmo, Klácelova Strasse 3. Siedlung, Stadt. Frühmittelalter – Neuzeit (13. – 17. Jahrhundert). Rettungsgrabung.

Znojmo, Klácelova Strasse 11. Siedlung, Stadt, Friedhof. Früh- bis Hochmittelalter (11.- 13.Jahrhundert), Neuzeit. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (k. ú. Našiměřice, okr. Znojmo)

Intravilán obce. Středověká vesnice. Středověk – 14.–15. století. Záchranný výzkum.

Při výzkumu trasy kanalizace (Znojmo – 1. etapa) se podařilo prokázat mohutné souvrství a 5 zahloubených objektů z vrcholného a pozdního středověku (14.–15. století).

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Znojmo (Kat. Našiměřice, Bez. Znojmo). Innenbereich der Gemeinde. Mittelalterliches Dorf. Hochmittelalter (14.–15. Jahrhundert). Rettungsgrabung.

ZNOJMO (k. ú. Oblekovice, okr. Znojmo)

Intravilán obce. Středověká a novověká vesnice, novověk – 17.–18. století. Záchranný výzkum.

V rámci akce dokončení kanalizace města Znojma – 1. etapa se podařilo v intravilánu obce Oblekovice zachytit velkou jámkou z průběhu 17.–18. století.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Znojmo (Kat. Oblekovice, Bez. Znojmo). Innenbereich der Gemeinde. Mittelalterliches Dorf. Neuzeit (17.–18. Jahrhundert). Rettungsgrabung.

ŽDĀR NAD SÁZAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)

Klášter. Středověk a novověk. Záchranný výzkum.

V lednu roku 2004 byla v části křížové chodby bývalého konventu, dnes fary u kostela Nanebevzetí Panny Marie, v místnosti, která má být využívána jako farní sál, položena zjišťovací sonda za účelem odhalení situace pod podlahou. Pod recentní dlažbou se nachází jen jedna vrstva dochované dlažby, sestávající z rezných keramických dlaždic o rozměrech 18 x 18 x 4,5 cm, respektující západní a východní stěnu bývalé křížové chodby. Dlažba je pravděpodobně barokního stáří (18. stol.). V hlubších navážkových vrstvách se našly zlomky starších, patrně gotických dlaždic.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé

Žďár nad Sázavou (Bez. Žďár nad Sázavou). Kloster. Mittelalter und Neuzeit. Rettungsgrabung.

ŽDĀR NAD SÁZAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)

„Na Starém městě“, „Klášar“. Vrcholný středověk. Tržní městečko. Záchranný výzkum.

Obr. 51. Žďár nad Sázavou „Na Starém městě“. K 651. Žďár nad Sázavou „Na Starém městě“. Grube K. 651.